

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Pravilnost financiranja volilne kampanje liste kandidatov Stranka Alenke Bratušek na volitvah poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament v letu 2019

SAB

2020

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

**Pravilnost financiranja volilne kampanje liste
kandidatov Stranka Alenke Bratušek na volitvah
poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament
v letu 2019**

Številka: 325-14/2019/16

Ljubljana, 23. marca 2020

Povzetek

Računsko sodišče je izvedlo revizijo *pravilnosti financiranja volilne kampanje liste kandidatov Stranka Alenke Bratušek za volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament v letu 2019*, ki jo je organizirala politična stranka Stranka Alenke Bratušek.

Cilja revizije sta bila izrek mnenja o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in izrek mnenja o pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji. Računsko sodišče je v reviziji tudi ugotovilo znesek delnega povračila stroškov volilne kampanje, do katerega je upravičen organizator volilne kampanje.

Računsko sodišče je o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji politični stranki Stranka Alenke Bratušek izreklo *pozitivno mnenje*.

Računsko sodišče je o pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji politični stranki Stranka Alenke Bratušek izreklo *pozitivno mnenje*.

Ne da bi razkritje vplivalo na izrečeni mnenji, računsko sodišče opozarja na brezplačno objavo oglasa politične stranke Stranka Alenke Bratušek v času volilne kampanje za volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament, ki je temeljila na občinskemu odloku občine.

Računsko sodišče ni zahtevalo predložitve odzivnega poročila, ker je politična stranka Stranka Alenke Bratušek že med revizijskim postopkom izvedla ustrezni popravljani ukrep, saj je znesek prispevkov, ki jih je prejela v nasprotju z Zakonom o volilni in referendumski kampanji, nakazala v humanitarne namene.

KAZALO

1. UVOD	7
1.1 PREDSTAVITEV ORGANIZATORJA VOLILNE KAMPANJE.....	7
1.2 PREDSTAVITEV REVIZIJE.....	8
1.2.1 Zbrana sredstva.....	9
1.2.2 Porabljena sredstva.....	10
1.2.3 Posojila.....	11
1.2.4 Prispevki, zbrani v nasprotju z ZVRK.....	11
1.2.5 Nakazila v humanitarne namene.....	12
1.2.6 Delno povračilo stroškov volilne kampanje.....	12
2. UGOTOVITVE	13
2.1 PRAVILNOST POROČANJA V SKLADU Z ZVRK.....	15
2.1.1 Pravilnost izkazovanja zneskov v poročilu o financiranju volilne kampanje.....	15
2.1.1.1 Pravilnost izkazovanja zbranih sredstev.....	15
2.1.1.2 Pravilnost izkazovanja porabljenih sredstev.....	15
2.1.1.3 Druge napake.....	17
2.2 PRAVILNOST POSLOVANJA V SKLADU Z ZVRK.....	17
2.2.1 Pravilnost zbiranja sredstev za volilno kampanjo.....	17
2.2.2 Pravilnost porabe sredstev za volilno kampanjo.....	17
2.2.3 Druge nepravilnosti.....	18
2.2.4 Pravilnost poslovanja, ki ni povezano z zbiranjem in s porabo sredstev.....	19
2.2.5 Pravilnost izkazovanja podatkov v poročilu o financiranju volilne kampanje.....	19
2.3 VIŠINA DELNEGA POVRAČILA STROŠKOV VOLILNE KAMPANJE.....	19
3. MNENJE	20
3.1 MNENJE O PRAVILNOSTI POROČANJA V SKLADU Z ZAKONOM O VOLILNI IN REFERENDUMSKI KAMPANJI.....	20
3.2 MNENJE O PRAVILNOSTI POSLOVANJA V SKLADU Z ZAKONOM O VOLILNI IN REFERENDUMSKI KAMPANJI.....	20

1. UVOD

Izvedli smo revizijo pravilnosti financiranja volilne kampanje liste kandidatov Stranka Alenke Bratušek (v nadaljevanju: lista SAB) za volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament (v nadaljevanju: volitve v Evropski parlament) v letu 2019, ki so bile 26. 5. 2019, kot je to določeno v Odloku o razpisu volitev poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament¹.

Revizijo smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču² in Zakona o volilni in referendumski kampanji³ (v nadaljevanju: ZVRK). Sklep o izvedbi revizije⁴ je bil izdan 10. 9. 2019.

Naša pristojnost je, da izrečemo mnenje o pravilnosti poročanja v skladu z ZVRK in mnenje o pravilnosti poslovanja v skladu z ZVRK.

Revidiranje smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁵. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o pravilnosti izkazanih zneskov in drugih podatkov⁶ v poročilu o financiranju volilne kampanje, pravilnosti zbiranja in porabe sredstev za volilno kampanjo ter drugo poslovanje, ki ga ureja ZVRK. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj nepravilnih navedb v poročilu o financiranju volilne kampanje zaradi napake ali prevare in tveganj za nastanek nepravilnosti. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenj.

1.1 Predstavitev organizatorja volilne kampanje

Organizator volilne kampanje je v skladu z drugim odstavkom 3. člena ZVRK odgovoren za zakonitost izvajanja volilne kampanje. Organizator volilne kampanje liste SAB za volitve v Evropski parlament v letu 2019 je bila politična stranka Stranka Alenke Bratušek, Štefanova ulica 5, Ljubljana, s kratico SAB (v nadaljevanju: stranka SAB).

¹ Uradni list RS, št. 10/19.

² Uradni list RS, št. 11/01, 109/12.

³ Uradni list RS, št. 41/07, 11/11, 98/13.

⁴ Št. 325-14/2019/3.

⁵ Uradni list RS, št. 43/13.

⁶ Podatki so poleg zneskov drugi obvezni podatki, ki jih pri poročanju v poročilu o financiranju volilne kampanje zahtevata ZVRK in Pravilnik o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo (v nadaljevanju: pravilnik; Uradni list RS, št. 36/14).

Organizator volilne kampanje je moral najkasneje 45 dni pred dnem glasovanja na volitvah⁷ oziroma pred prvo finančno transakcijo, namenjeno volilni kampanji⁸, odpreti poseben transakcijski račun za volilno kampanjo (v nadaljevanju: posebni račun). Vsa finančna sredstva, ki jih je organizator namenil ali dobil od drugih pravnih ali fizičnih oseb za financiranje volilne kampanje, je moral zbrati na posebnem računu. Vse stroške volilne kampanje je organizator volilne kampanje moral poravnati izključno s tega računa. Posebni račun je organizator volilne kampanje moral zapreti najkasneje v 4 mesecih po dnevu glasovanja⁹, to je do vključno 26. 9. 2019. Stranka SAB je posebni račun št. SI56 0510 0801 6517 540 odprla 3. 4. 2019 pri Abanki Vipava, d. d., Ljubljana in ga zaprla 25. 9. 2019.

Organizator volilne kampanje je moral najkasneje v 15 dneh od dneva zaprtja posebnega računa Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve predložiti poročilo o financiranju volilne kampanje¹⁰ in stranka SAB ga je predložila 9. 10. 2019.

Po podatkih Državne volilne komisije je bil organizator volilne kampanje liste SAB stranka SAB, odgovorna oseba organizatorja volilne kampanje za volilno kampanjo pa je bil Jernej Pavlič, generalni sekretar. Generalni sekretar je za pravilnost poslovanja stranke SAB odgovoren na podlagi določbe 22. člena Statuta Stranke Alenke Bratušek¹¹. Odgovorna oseba stranke SAB v obdobju, na katero se nanaša revizija in med izvajanjem revizije je bil Jernej Pavlič.

1.2 Predstavitev revizije

Predmet revizije je poročilo o financiranju volilne kampanje za volitve v Evropski parlament v letu 2019 za listo SAB, ki ga je pripravil organizator, to je stranka SAB (v nadaljevanju: poročilo o financiranju volilne kampanje). Revidirali smo višino zbranih in porabljenih sredstev za volilno kampanjo, pravilnost zbiranja in porabe sredstev, pravilnost poročanja, kot je urejeno v ZVRK, ter drugo poslovanje organizatorja volilne kampanje, ki ga ureja ZVRK.

Cilja revizije pravilnosti financiranja volilne kampanje sta bila:

- izrek mnenja o pravilnosti poročanja v skladu z ZVRK in
- izrek mnenja o pravilnosti poslovanja v skladu z ZVRK.

Revizijo smo načrtovali in izvedli v obsegu, ki daje razumno zagotovilo za presojo pravilnosti financiranja volilne kampanje. Pri obsegu preverjanja smo upoštevali določila ZVRK in pravilnika, zato smo v skladu s prvim odstavkom 30. člena ZVRK preizkusili:

- višino zbranih in porabljenih sredstev volilne kampanje,
- ali je organizator volilne kampanje pridobil in uporabil sredstva za kampanjo v skladu z ZVRK ter
- ali so podatki, ki jih je organizator volilne kampanje navedel v poročilu iz 18. člena ZVRK, točni.

⁷ To je do vključno 10. 4. 2019.

⁸ 16. člen ZVRK.

⁹ Prvi odstavek 16. člena ZVRK.

¹⁰ Prvi odstavek 18. člena ZVRK.

¹¹ [URL: <https://www.sab.si/statut/>], 13. 2. 2020.

Preizkusili smo tudi, ali je organizator volilne kampanje pravočasno odprl in zaprl posebni račun ter ali je predložil poročilo o financiranju volilne kampanje v predpisanem roku.

Izračunali smo tudi višino delnega povračila stroškov volilne kampanje, do katerega je v skladu s 24. členom ZVRK upravičen organizator volilne kampanje. Preverili smo tudi, ali je organizator volilne kampanje izgubil pravico do delnega povračila stroškov volilne kampanje ali do financiranja iz proračuna Republike Slovenije, ker so porabljena sredstva preseгла zneske iz 31. člena ZVRK.

1.2.1 Zbrana sredstva

Zbrana sredstva za volilno kampanjo so v skladu s 14. členom ZVRK¹²:

- prispevki fizičnih oseb in
- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega transakcijskega računa na posebni račun.

Volilna kampanja se lahko financira s prispevki fizičnih oseb, ki od posamezne fizične osebe ne smejo presegati 10 povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (v nadaljevanju: SURS) za preteklo leto, to je 16.815,50 evra¹³. Prispevki so vsi denarni prispevki fizičnih oseb, zbrani na posebnem računu, ter vsi prispevki fizičnih oseb iz drugega odstavka 14. člena ZVRK (v nadaljevanju: druge oblike prispevkov), kot so: nedenarni prispevki, brezplačne storitve za organizatorja volilne kampanje, prevzem obveznosti oziroma opravljanje storitev za organizatorja volilne kampanje ali prodaja blaga organizatorju volilne kampanje pod pogoji, ki organizatorja volilne kampanje postavljajo v ugodnejši položaj kot druge koristnike storitev oziroma kot kupce blaga teh oseb. Denarni prispevki posamezne fizične osebe v gotovini so za posamezno volilno kampanjo dovoljeni največ do zneska 50 evrov, višji denarni prispevki pa morajo biti vplačani prek bank, hranilnic ali drugih pravnih oseb, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilne storitve, opravljajo plačilne storitve.¹⁴

Organizator volilne kampanje lahko s svojega transakcijskega računa na posebni račun prenese sredstva¹⁵:

- največ v višini 10 povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS za preteklo leto, če je organizator volilne kampanje fizična oseba;
- največ v višini iz drugega odstavka 23. člena ZVRK, če je organizator volilne kampanje politična stranka; prispevek politične stranke skupaj z ostalimi prispevki ne sme presegati višine iz 23. člena ZVRK.

Državni organi, organi lokalnih skupnosti, pravne osebe javnega in zasebnega prava ter samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, ne smejo financirati volilne kampanje, razen če zakon določa drugače.¹⁶ Organizator volilne kampanje za volitve v Evropski parlament ne sme pridobiti sredstev za volilno kampanjo od tujih fizičnih in pravnih oseb, razen od državljanov držav članic Evropske unije, za katere veljajo enaki pogoji kot za domače fizične osebe.¹⁷

¹² Skladno z 2. členom pravilnika se med zbrana sredstva štejejo tudi obresti sredstev avista.

¹³ Po Poročilu o gibanju plač za december 2018 (Uradni list RS, št. 14/19) je znesek povprečne mesečne bruto plače za obdobje od januarja do decembra 2018 znašal 1.681,55 evra.

¹⁴ Prvi odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁵ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁶ Peti odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁷ Šesti odstavek 14. člena ZVRK.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja z zbranimi sredstvi za volilno kampanjo smo pregledali vsa denarna sredstva, zbrana na posebnem računu, glede na vire in višino sredstev, vključno z drugimi oblikami prispevkov, in za vsa zbrana sredstva preizkusili njihov obstoj, točnost, popolnost in skladnost z določili ZVRK.

1.2.2 Porabljena sredstva

Porabljena sredstva za volilno kampanjo so vsi stroški, ki so potrebni za izvedbo volilne kampanje¹⁸, vključno z drugimi oblikami prispevkov fizičnih oseb¹⁹.

Stroški volilne kampanje so glede na določila ZVRK opredeljeni po namenu, času in vrsti. Namen je določen z zakonsko opredelitvijo volilne kampanje. To so vse politične oglaševalske vsebine in druge oblike politične propagande, katerih namen je vplivati na odločanje volivk in volivcev pri glasovanju na volitvah.²⁰

Stroški so časovno vezani na obdobje volilne kampanje, ki se lahko začne najprej 30 dni pred dnevom glasovanja, končati pa se mora najkasneje 24 ur pred dnevom glasovanja. Volilna kampanja za volitve v Evropski parlament v letu 2019 se je začela 26. 4. 2019 in se je končala 24. 5. 2019 ob 24.00.

Med stroške volilne kampanje, ki so potrebni za izvedbo volitev, ZVRK²¹ uvršča:

- stroške oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov,
- stroške oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih,
- stroške organizacije in izvedbe predvolilnih shodov,
- stroške oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK,
- stroške odprtja, vodenja in zaprtja posebnega računa,
- stroške svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike in
- druge sorodne stroške, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje²².

Med stroške volilne kampanje se štejejo vsi navedeni stroški ne glede na to, kdaj so nastali, kdaj so bili plačani in kdaj so bili sklenjeni posli v zvezi s posameznimi dejanji volilne kampanje, če se stroški in posli nanašajo na obdobje volilne kampanje iz 2. člena ZVRK. Med stroške volilne kampanje se ne štejejo stroški zbiranja podpisov, ki se zbirajo za vložitev kandidature kandidata ali liste kandidatov, in stroški, nastali po obdobju volilne kampanje, razen stroškov odstranjevanja plakatov in stroškov vodenja in zaprtja posebnega računa.²³

¹⁸ Prvi odstavek 15. člena ZVRK.

¹⁹ K skupni višini porabljenih sredstev je treba prišteti tudi zneske drugih oblik prispevkov fizičnih oseb, kot je določeno v 2. točki tretjega odstavka 2. člena pravilnika. Tako se med stroški izkazujejo tudi nedensarni prispevki iz drugega odstavka 14. člena ZVRK, ki so bili porabljeni za volilno kampanjo.

²⁰ Drugi odstavek 1. člena ZVRK.

²¹ Drugi odstavek 15. člena ZVRK.

²² Skladno s 3. členom pravilnika se kot porabljena sredstva štejejo tudi obresti ter drugi stroški za posojila.

²³ Četrti odstavek 15. člena ZVRK.

Stroški volilne kampanje za volitve v Evropski parlament v letu 2019 ne smejo preseči 0,4 evra na posameznega volilnega upravičenca v državi.²⁴ Po podatkih Ministrstva za notranje zadeve²⁵ je bilo na dan razpisa volitev 25. 2. 2019, to je na dan, ko so začeli teči roki za volilna opravila za volitve v Evropski parlament, na območju Republike Slovenije 1.708.765 volilnih upravičencev. Glede na navedene podatke stroški volilne kampanje za listo kandidatov niso smeli preseči 683.506 evrov²⁶.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja pri porabljenih sredstvih za volilno kampanjo smo pri vsakem strošku, vključno s stroškom, ki je povezan z drugimi oblikami prispevkov, preizkusili njegov obstoj, točnost, popolnost ter skladnost z določili ZVRK.

1.2.3 Posojila

Skladno z ZVRK lahko organizator volilne kampanje pridobi posojilo samo pri bankah in posojilnicah pod enakimi pogoji kot druge osebe. Dano posojilo se ne šteje za financiranje volilne kampanje.²⁷ Dan zapadlosti posojila ne sme biti kasnejši od 30 dni pred rokom za zaprtje računa.²⁸

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja v zvezi s posojili se preizkusi obstoj, točnost, popolnost in skladnost morebitnega posojila z določili ZVRK.

1.2.4 Prispevki, zbrani v nasprotju z ZVRK

Prispevki, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, so:

- prispevki posamezne fizične osebe, vključno z drugimi oblikami prispevkov, ki skupaj za posamezno volilno kampanjo presegajo 10 povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS²⁹;
- prispevki posamezne fizične osebe v gotovini, ki so višji od 50 evrov in niso bili vplačani prek bank, hranilnic ali drugih pravnih oseb, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilne storitve, opravljajo plačilne storitve³⁰;
- prispevki državnih organov, organov lokalnih skupnosti, pravnih oseb javnega in zasebnega prava ter samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost³¹;
- prispevki tujih fizičnih in pravnih oseb, razen od državljanov držav članic Evropske unije³²;
- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega transakcijskega računa na posebni račun in presegajo 10 povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS, če je organizator volilne kampanje fizična oseba³³;

²⁴ Drugi odstavek 23. člena ZVRK.

²⁵ [URL: http://mnz.arhiv-spletisc.gov.si/si/novinarsko_sredisce/novica/10543/index.html], 4. 10. 2019.

²⁶ 1.708.765 volilnih upravičencev * 0,4 evra = 683.506 evrov.

²⁷ Četrty odstavek 14. člena ZVRK.

²⁸ Prvi odstavek 16. člena ZVRK.

²⁹ Prvi odstavek 14. člena ZVRK.

³⁰ Tretji stavek prvega odstavka 14. člena ZVRK.

³¹ Peti odstavek 14. člena ZVRK.

³² Šesti odstavek 14. člena ZVRK.

³³ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK.

- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega rednega transakcijskega računa na posebni račun in presegajo višino iz drugega odstavka 23. člena ZVRK ali če sredstva tega organizatorja skupaj z ostalimi prispevki presegajo ta znesek, če je organizator volilne kampanje politična stranka³⁴.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja v zvezi s prispevki, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, se pri vsakem takem prispevku preizkusi njegov obstoj, točnost in popolnost.

1.2.5 Nakazila v humanitarne namene

Organizator volilne kampanje mora v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije, nakazati:

- vse prispevke, ki so mu bili dani v nasprotju z ZVRK, in sicer najkasneje v 30 dneh od dneva prejema³⁵, in
- presežke zbranih sredstev ob zaprtju posebnega računa³⁶, če organizator volilne kampanje ni politična stranka.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja v zvezi z nakazili v humanitarne namene se pri vsakem nakazilu prispevka, ki je bil zbran v nasprotju z ZVRK, ter pri vsakem nakazilu presežka sredstev v humanitarne namene pri organizatorju volilne kampanje, ki ni politična stranka, preizkusi njegov obstoj, točnost, popolnost ter skladnost z določili ZVRK.

1.2.6 Delno povračilo stroškov volilne kampanje

Organizatorji volilne kampanje, katerih listam so pripadli mandati za poslance v Evropskem parlamentu, imajo pravico do povračila stroškov volilne kampanje v vrednosti 0,33 evra za dobljeni glas, pri tem pa skupni znesek povrnjenih stroškov ne sme preseči zneska porabljenih sredstev, razvidnega iz revizijskega poročila računskega sodišča. Pravico do delnega povračila stroškov imajo tudi organizatorji volilne kampanje, katerih lista kandidatov je dobila najmanj 6 odstotkov glasov od skupnega števila oddanih glasov v volilni enoti ali najmanj 2 odstotka od skupnega števila oddanih glasov v vsej državi, in sicer v vrednosti 0,17 evra za dobljeni glas v tej volilni enoti oziroma državi.³⁷

³⁴ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK v povezavi s drugim odstavkom 23. člena ZVRK.

³⁵ Deseti odstavek 14. člena ZVRK.

³⁶ Prvi odstavek 22. člena ZVRK.

³⁷ Prvi in drugi odstavek 24. člena ZVRK.

2. UGOTOVITVE

V poročilu o financiranju volilne kampanje je stranka SAB izkazala zbrana sredstva v znesku 76.101,30 evra in porabljena sredstva v znesku 76.101,30 evra. Poročilo o financiranju volilne kampanje stranke SAB in ugotovljene napake v reviziji prikazuje tabela 1.

Tabela 1: Poročilo o financiranju volilne kampanje in ugotovljene napake

		v evrih		
Vsebina		Znesek iz poročila	Znesek napak	Znesek po reviziji
I.	SKUPNA VIŠINA ZBRANIH SREDSTEV (1 + 2 + 3 + 4)	76.101,30	0	76.101,30
	1. Denarni prispevki (1.1 + 1.2)	0	0	0
	1.1 Prispevki v gotovini	0	0	0
	1.2 Prispevki, vplačani na poseben transakcijski račun	0	0	0
	2. Druge oblike prispevkov (drugi odstavek 14. člena ZVRK) (2.1 + 2.2 + 2.3 + 2.4)	0	0	0
	2.1 Brezplačne storitve	0	0	0
	2.2 Izredni popusti	0	0	0
	2.3 Prevzem obveznosti	0	0	0
	2.4 Druge oblike nedennarnih prispevkov	0	0	0
	3. Sredstva, ki jih je organizator kampanje prenesel s svojega transakcijskega računa na poseben transakcijski račun	76.101,30	0	76.101,30
	3.0 Lastna sredstva organizatorja, ki ni politična stranka	0	0	0
	3.1 Lastna sredstva politične stranke, ki je organizator kampanje	76.101,30	0	76.101,30
	3.2 Nakazila sredstev političnih strank na redni račun politične stranke, ki je organizator kampanje, ko več političnih strank vloži skupno listo kandidatov za volitve, kot organizator volilne kampanje pa je določena ena politična stranka	0	0	0
	4. Obresti sredstev avista	0	0	0

Vsebina	Znesek iz poročila	Znesek napak	Znesek po reviziji
II. SKUPNA VIŠINA PORABLJENIH SREDSTEV (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8)	76.101,30	(30,50)	76.070,80
1. Stroški oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov	37.342,78		37.342,78
2. Stroški oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih	1.085,74		1.085,74
3. Stroški organizacije in izvedbe predvolilnih shodov	5.714,38		5.714,38
4. Stroški oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK	20.146,96		20.146,96
5. Stroški odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa	154,90		154,90
6. Stroški svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike	6.000,00		6.000,00
7. Drugi sorodni stroški, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje	5.656,54	(30,50)	5.626,04
8. Obresti in drugi stroški za posojila	0	0	0
III. PRESEŽEK ZBRANIH SREDSTEV (I – II)	0	30,50	30,5
IV. NAKAZILO PRESEŽKA ZBRANIH SREDSTEV V HUMANITARNE NAMENE ¹⁾	0	0	0
V. NEPLAČANE OBVEZNOSTI	0	0	0
VI. SKUPNI ZNESEK PRISPEVKOV, KI NA DAN GLASOVANJA PRESEGAJO POVPREČNO BRUTO MESEČNO PLAČO NA DELAVCA V REPUBLIKI SLOVENIJI PO PODATKIH SURS ZA PRETEKLO LETO	0	0	0
VII. SKUPNI ZNESEK POSOJIL, KI SO ODOBRENA ORGANIZATORJU VOLILNE KAMPANJE	0	0	0
VIII. SKUPNI ZNESEK PRISPEVKOV, KI SO ZBRANI V NASPROTJU Z ZVRK	0	237,05	237,05
IX. SKUPNI ZNESEK NAKAZIL PRISPEVKOV, KI SO ZBRANI V NASPROTJU Z ZVRK, V HUMANITARNE NAMENE	0		

Opomba: ¹⁾ V vrstici IV se poroča tudi o nakazilu presežka zbranih sredstev politični stranki, če je bila politična stranka organizator kampanje.

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

2.1 Pravilnost poročanja v skladu z ZVRK

2.1.1 Pravilnost izkazovanja zneskov v poročilu o financiranju volilne kampanje

2.1.1.1 Pravilnost izkazovanja zbranih sredstev

Stranka SAB je v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazala, da je vsa zbrana sredstva v znesku 76.101,30 evra sama prenesla s svojega transakcijskega računa.

Tabela 2: Viri zbranih sredstev

Vir zbranih sredstev	Zneski v evrih	Struktura v odstotkih
Denarni prispevki	0	-
Druge oblike prispevkov	0	-
Sredstva, ki jih je organizator volilne kampanje prenesel s svojega transakcijskega računa	76.101,30	100,0
Obresti sredstev avista	0	-
Skupaj	76.101,30	100,0

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja zbranih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka SAB zbrana sredstva izkazala pravilno.

2.1.1.2 Pravilnost izkazovanja porabljenih sredstev

Stranka SAB je v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazala, da je porabljena sredstva v znesku 76.101,30 evra namenila za kritje stroškov, ki so prikazani v tabeli 3.

Tabela 3: Stroški volilne kampanje

Vrsta stroškov	Zneski v evrih	Struktura v odstotkih
Stroški oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov	37.342,78	49,1
Stroški oblikovanja in objavljaja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih	1.085,74	1,4
Stroški organizacije in izvedbe predvolilnih shodov	5.714,38	7,5
Stroški oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK	20.146,96	26,5
Stroški odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa	154,90	0,2
Stroški svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike	6.000,00	7,9
Drugi sorodni stroški, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje	5.656,54	7,4
Obresti in drugi stroški za posojila	0	-
Skupaj	76.101,30	100,0

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

2.1.1.2.a S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja porabljenih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka SAB izkazala porabljenega sredstva previsoko v znesku 30,50³⁸ evra za strošek najema vozila, ki ni strošek volilne kampanje, saj je nastal izven obdobja volilne kampanje (povezava s točkama 2.1.1.2.b in 2.2.2 tega poročila) in ni vplival na odločanje volivk in volivcev (povezava s točko 1.2.2 tega poročila).

Navedeno ravnanje ni v skladu s 1. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 2. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določata, da mora organizator volilne kampanje v poročilu poročati o skupni višini porabljenih sredstev, pri čemer se v Poročilu o kampanji pri skupni višini porabljenih sredstev za kampanjo poroča o skupni višini za kampanjo porabljenih sredstev, ki so v skladu s 16. členom ZVRK poravnana s posebnega računa.

2.1.1.2.b S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja posameznih izdatkov v Seznamu izdatkov (priloga 3 pravilnika) smo ugotovili, da je stranka SAB posamezne izdatke izkazala v znesku 30,50 evra previsoko, ker je med njimi izkazala strošek najema vozila, ki ni strošek volilne kampanje, saj je ta nastal izven obdobja volilne kampanje (povezava s točkama 2.1.1.2.a in 2.2.2 tega poročila).

³⁸ Iz računa izvajalca izhaja obračunana vrednost storitve v znesku 915 evrov z DDV za najem vozila za obdobje 30 dni. Znesek najema vozila je znašal 30,5 evra na dan z DDV.

Navedeno ravnanje ni v skladu s 4. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 2. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika, ki določata, da se v poročilu o financiranju volilne kampanje poroča o vseh posameznih izdatkih, ki jih je organizator volilne kampanje namenil za financiranje volilne kampanje, pri čemer se v Seznamu izdatkov poroča o stroških volilne kampanje, ki jih je organizator volilne kampanje v skladu s 16. členom ZVRK poravnal s posebnega računa.

2.1.1.3 Druge napake

2.1.1.3.a S preizkušanjem pravilnosti v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazanih prispevkov, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, smo ugotovili, da je stranka SAB izkazala prispevke, ki so bili zbrani v nasprotju z ZVRK, za 237,05 evra prenizko (povezava s točkama 2.1.1.3.b in 2.2.3.a tega poročila). Med prispevki, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, ni izkazala:

- brezplačnega oglasa za kandidatko na družbenem omrežju, ki ga je objavila politična stranka Alliance of Liberals and Democrats for Europe in je po njenih podatkih vrednost oglasa znašala 9,28 evra, oglas pa je bil dostopen le nekaj ur;
- oglasa na 1/8 strani v Posavskem obzorniku št. 10/2019 v znesku 154 evrov, ki ga je namesto stranke SAB plačala Stranka za razvoj občin in krajev, Brežice;
- 3-urnega najema multimedijske sobe v mestni hiši, ki ga je plačal Zavod za podjetništvo, turizem in mladino, Brežice v znesku 73,77 evra.

Navedena ravnanja niso v skladu s 6. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 8. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določata, da mora organizator volilne kampanje poročati o skupnem znesku prispevkov, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK.

2.1.1.3.b S preizkušanjem pravilnosti izkazanih posameznih prispevkov, zbranih v nasprotju z ZVRK, v Seznamu prispevkov, zbranih v nasprotju z ZVRK (priloga 5 pravilnika), smo ugotovili, da je stranka SAB posamezne prispevke, ki so bili zbrani v nasprotju z ZVRK, izkazala prenizko v skupnem znesku 237,05 evra (povezava s točkama 2.1.1.3.a in 2.2.3.a tega poročila).

Navedeno ravnanje ni v skladu s 6. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi s 4. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika, ki določata, da se v Seznamu prispevkov, zbranih v nasprotju z ZVRK, poroča o vseh posameznih prispevkih, ki so bili organizatorju volilne kampanje dani v nasprotju z ZVRK, vključno z navedbo podatkov o firmi oziroma imenu, sedežu in poslovnem naslovu pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika, ki je dal prispevek organizatorju volilne kampanje.

2.2 Pravilnost poslovanja v skladu z ZVRK

2.2.1 Pravilnost zbiranja sredstev za volilno kampanjo

S preizkušanjem pravilnosti zbiranja sredstev za volilno kampanjo smo ugotovili, da je stranka SAB na posebnem računu zbrala vsa sredstva za plačilo stroškov volilne kampanje.

2.2.2 Pravilnost porabe sredstev za volilno kampanjo

S preizkušanjem pravilnosti porabe sredstev za volilno kampanjo smo ugotovili, da je stranka SAB s posebnega računa poravnala stroške, ki niso stroški volilne kampanje, in sicer stroške najema vozila v

znesku 30,50 evra, ki niso bili potrebni za izvedbo volilne kampanje (povezava s točkama 2.1.1.2.a in 2.1.1.2.b tega poročila).

Navedeno ravnanje ni v skladu s prvim in drugim odstavkom 15. člena ZVRK, ker se omenjeni stroški ne štejejo za stroške volilne kampanje.

2.2.3 Druge nepravilnosti

2.2.3.a S preizkušanjem pravilnosti nakazil prispevkov, zbranih v nasprotju z ZVRK, v humanitarne namene smo ugotovili, da je stranka SAB prejela prispevke v skupnem znesku 237,05 evra, in sicer druge oblike prispevkov v obliki brezplačnih storitev, ki so jih zagotovile pravne osebe v skupnem znesku 237,05 evra, stranka SAB pa njihove denarne protivrednosti ni nakazala v humanitarne namene (povezava s točkama 2.1.1.3.a in 2.1.1.3.b tega poročila).

Navedeno ravnanje ni v skladu z desetim odstavkom 14. člena ZVRK v povezavi s petim in šestim odstavkom 14. člena ZVRK, ki določajo, da pravne osebe zasebnega prava in tuje pravne osebe ne smejo financirati volilne kampanje ter da mora organizator volilne kampanje prispevke, ki so mu dani v nasprotju z ZVRK, v 30 dneh od prejema nakazati v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije.

Ukrep stranke SAB

Stranka SAB je sredstva v znesku 237,05 evra 27. 11. 2019 in 11. 12. 2019 nakazala v humanitarne namene organizaciji Rdeči križ Slovenije.

2.2.3.b S preizkušanjem pravilnosti izkazanih prispevkov v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je bila stranki SAB zaradi ureditve v občinskem odloku Občine Bohinj omogočena brezplačna storitev v znesku 140 evrov brez DDV.

Stranki SAB je bil na podlagi 24. člena Odloka o javnem glasilu Občine Bohinj³⁹ brezplačno objavljen barvni oglas o predstavitvi kandidata na ¼ strani v občinskem glasilu Bohinjske novice. V skladu z veljavnim cenikom je cena za ¼ strani oglasa na notranji strani 140 evrov.

ZVRK v petem odstavku 14. člena določa, da organi lokalnih skupnosti ne smejo financirati volilne kampanje, razen če zakon določa drugače, v drugem odstavku 14. člena pa določa še, da je prispevek za volilno kampanjo tudi vsaka brezplačna storitev za organizatorja volilne kampanje, ki ga postavlja v bolj ugoden položaj kot druge koristnike storitev teh oseb. Pod ta pravila sodijo tudi določbe občinskih odlokov, na podlagi katerih je dopustno brezplačno oglaševanje v tiskanih medijih v občinski lasti. Vendar pa za presojo skladnosti takih določb občinskih odlokov z ZVRK računsko sodišče ni pristojno, saj je ta presoja v izključni pristojnosti Ustavnega sodišča Republike Slovenije. Zato v takih primerih zgolj opozarjamo, da brezplačno oglaševanje, čeprav določeno z odlokom, ni v skladu z ureditvijo v ZVRK, vendar tovrstna razkritja ne vplivajo na izrek mnenja.

³⁹ Odlok o javnem glasilu Občine Bohinj (Uradni vestnik Občine Bohinj, št. 1/09, 5/16) v 24. členu določa, da imajo vse stranke in druge osebe, ki kandidirajo na volitvah, v času volilne kampanje na voljo določen brezplačni prostor, ki ga glede na število strani glasila ter število strank določi uredništvo. V skladu s cenikom se plača le prostor, ki presega ta prostor.

2.2.4 Pravilnost poslovanja, ki ni povezano z zbiranjem in s porabo sredstev

Pri preveritvi, ali je organizator volilne kampanje pravočasno odprl in zaprl posebni račun ter ali je predložil poročilo o financiranju volilne kampanje v predpisanem roku, nismo ugotovili nepravilnosti.

2.2.5 Pravilnost izkazovanja podatkov v poročilu o financiranju volilne kampanje

Vsebino in obrazce poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno kampanjo določa pravilnik. Organizator volilne kampanje mora poročilo o financiranju volilne kampanje predložiti na obrazcu Poročilo o kampanji skupaj z obveznimi prilogami, ki morajo vsebovati predpisane podatke.

S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja podatkov v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka SAB predložila vse obrazce, določene s pravilnikom, ki vsebujejo predpisane podatke.

2.3 Višina delnega povračila stroškov volilne kampanje

Po podatkih iz Zapisnika o ugotovitvi izida volitev poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament⁴⁰ listi SAB na volitvah v Evropski parlament v letu 2019 ni pripadel noben mandat za poslance v Evropskem parlamentu. Prejela je 19.369 glasov ali 4,02 odstotka, zato ima organizator volilne kampanje glede na volilni izid v skladu z drugim odstavkom 24. člena ZVRK pravico do delne povrnitve stroškov volilne kampanje v vrednosti 0,17 evra za dobljeni glas, to je v znesku 3.292,73 evra⁴¹.

Tako izračunani znesek ne presega zneska porabljenih sredstev za volilno kampanjo, ugotovljenega v tabeli 1, zato ugotavljamo, da ima stranka SAB pravico do povrnitve stroškov volilne kampanje v znesku 3.292,73 evra.

⁴⁰ Uradni list RS, št. 36/19.

⁴¹ 19.369 glasov * 0,17 evra = 3.292,73 evra.

3. MNENJE

Revidirali smo pravilnost financiranja volilne kampanje liste kandidatov Stranka Alenke Bratušek za volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament v letu 2019, katere organizator je bila politična stranka *Stranka Alenke Bratušek*.

3.1 Mnenje o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji

Pozitivno mnenje

Menimo, da poročilo o financiranju volilne kampanje liste kandidatov Stranka Alenke Bratušek za volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament v letu 2019 v vseh pomembnih pogledih prikazuje pravilne zneske v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo.

3.2 Mnenje o pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji

Pozitivno mnenje

Menimo, da je politična stranka Stranka Alenke Bratušek pri zbiranju in porabi sredstev za volilno kampanjo liste kandidatov Stranka Alenke Bratušek za volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament v letu 2019 v vseh pomembnih pogledih ravnala v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo.

Poudarjanje zadeve

Opozarjamo na razkritje v točki 2.2.3.b tega poročila, kjer je obravnavana brezplačna objava oglasa politične stranke Stranka Alenke Bratušek v času volilne kampanje za volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament v letu 2019 v znesku 140 evrov. Brezplačna objava je temeljila na občinskemu odloku občine.

V petem odstavku 14. člena Zakona o volilni in referendumski kampanji je določeno, da organi lokalnih skupnosti ne smejo financirati volilne kampanje, razen če zakon določa drugače. Poleg denarnih prispevkov je skladno z drugim odstavkom 14. člena tega zakona prispevek za volilno kampanjo tudi vsak nedenarni prispevek, brezplačna storitev za organizatorja volilne kampanje, prevzem obveznosti oziroma opravljanje storitev za organizatorja volilne kampanje ali prodaja blaga organizatorju volilne kampanje pod pogoji, ki organizatorja volilne kampanje postavljajo v bolj ugoden položaj kot druge koristnike storitev oziroma kot kupce blaga teh oseb.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena Zakona o računskem sodišču ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Tomaž Vesel,
generalni državni revizor

Poslano:

1. stranki Stranka Alenke Bratušek, priporočeno;
2. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
3. arhivu.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si